

Tematické okruhy

ke státní zkoušce pro **bakalářský** studijní obor

Mezinárodní rozvojová studia

Katedra rozvojových studií
Přírodovědecká fakulta, Univerzita Palackého

Ekonomické a politické aspekty rozvojové a humanitární pomoci (MRS/SZZAP)

1. Humanitární pomoc – definice, poslání, humanitární organizace, příklady aktivit.
2. Rozvojová spolupráce – definice, historie, poslání, rozvojové organizace, příklady aktivit, ODA.
3. Rozvojová spolupráce v systému OSN
4. Rozvojová spolupráce v systému Světové banky a Mezinárodního měnového fondu.
5. Rozvojová spolupráce a OECD.
6. Rozvojová spolupráce v rámci Evropské unie.
7. Problematika uprchlíků obecně a v ČR, migrace, environmentální migrace.
8. Rozvojové cíle tisíciletí (MDGs).
9. Česká rozvojová spolupráce – historie, současný stav, prioritní země.
10. Hlavní zdravotní problémy v rozvojových zemích (HIV/AIDS, malárie, ...).
11. Světový obchod a jeho vliv na rozvoj – vývoj obchodní politiky GATT/WTO, obchodní spory, vlivy ochranných opatření.
12. Spravedlivý obchod (Fair Trade).
13. Chudoba – její vymezení a příčiny. Problematika zadlužení rozvojových zemí.
14. Populační problémy rozvojových zemí.
15. Vysídlování venkovských oblastí a migrace do měst v rozvojových zemích.
16. Dědictví kolonialismu jako limitující faktor rozvoje. Dekolonizace a vliv na rozvoj.
17. Industrializace v rozvojových zemích – rozvojové příležitosti a ohrožení.
18. Hlavní kulturně-civilizační okruhy (podle Huntingtona) – charakteristika a perspektivy rozvoje.
19. Nejchudší země světa (LDCs) – charakteristika a perspektivy rozvoje.
20. Problematika ozbrojených konfliktů v rozvojových zemích, dětské vojáky.
21. Rovnost pohlaví a postavení žen v rozvojových zemích.
22. Výzvy a rizika aplikace moderních technologií v rozvojových zemích (biotechnologie, informační technologie).
23. Příklady úspěšných projektů jako inspirace pro současnost (Marshallův plán, eradikace pravých neštovic, ...).
24. Politické souvislosti rozvoje ve vybraných zemích (KLDR, Kuba, Čína, Zimbabwe, Kolumbie aj.).
25. Koncepce rozvoje a teorie rozvoje.
26. Rozvojový svět po ukončení studené války – aktuální témata v rozvojové spolupráci.

Environmentální studia (MRS/SZZES)

1. Vztah životního prostředí a rozvoje.
2. Model životního prostředí – složky, faktory, důsledky.
3. Hlavní ekosystémy Země – biomy, základní charakteristiky, ohrožení ze strany člověka.
4. Ovzduší – narušení ozonové vrstvy, klimatické změny, kyselé deště aj.
5. Voda – základní údaje o hydrosféře, problematika velkých vodních děl.
6. Půda – základní údaje o pedosféře, půdní eroze.
7. Biosféra – biologická diverzita.
8. Lesy – tropické deštné lesy, odlesňování.
9. Přírodní rizika podmíněná endogenními jevy.
10. Přírodní rizika podmíněná exogenními jevy.
11. Přírodní zdroje (obnovitelné, neobnovitelné, vyčerpatelné, nevyčerpatelné) a rozvoj.
12. Pracovní a obytné prostředí, problematika sídel v rozvojových zemích.
13. Vliv přírodních faktorů na ŽP člověka v historii a dnes.
14. Zemědělství a ŽP v rozvojových zemích, zelená revoluce.
15. Doprava a ŽP v rozvojových zemích.
16. Energetika a ŽP v rozvojových zemích (fosilní paliva, jaderná energie, obnovitelné zdroje).
17. Environmentální bezpečnost, vliv vojenských konfliktů na ŽP.
18. Ekonomické nástroje ŽP (daně, obchodovatelná emisní povolení, ...).
19. Problematika desertifikace podle regionů.
20. Odpady a recyklace – problémy v rozvinutých a rozvojových zemích, vývoz odpadů do rozvojových zemí.
21. Mezinárodní konference a úmluvy v oblasti ŽP.
22. Ochrana přírody, chráněná území.
23. Hodnotové orientace a ŽP, ekologická a globální výchova.
24. Institucionální a právní aspekty péče o ŽP, role nevládních organizací.
25. Historie ochrany přírody a životního prostředí.

Regionální geografie (MRS/SZZRG)

Úkolem studenta je provést celkovou geografickou charakteristiku vybraného regionu (státu), doporučujeme respektovat tuto osnovu:

- přírodní poměry území (georeliéf, podnebí, vodstvo, biota)
- obyvatelstvo a osídlení
- politicko-geografická organizace; společenské, historické a politické zvláštnosti;
- charakter hospodářství (odvětvová a územní struktura, nerostné bohatství, zemědělství, průmysl)
- rozvojová problematika

Regiony (státy):

1. Bosna a Hercegovina
2. Srbsko a Kosovo
3. Moldavsko
4. Zakavkazské republiky (se zaměřením na Gruzii)
5. Vybrané země Blízkého východu (Irák, Írán, Libanon, Sýrie, Turecko)
6. Palestinská území
7. Státy Arabského poloostrova (se zaměřením na Jemen)
8. Střední Asie
9. Afghánistán
10. Indie
11. Pákistán a Bangladéš
12. Myanmar, Thajsko, Laos
13. Kambodža
14. Vietnam
15. Ostrovní státy jihovýchodní Asie
16. Čína
17. Mongolsko
18. Severní Afrika (se zaměřením na Egypt)
19. Země Sahelu (se zaměřením na Súdán)
20. Etiopie
21. Státy Guinejského zálivu (se zaměřením na Nigérii)
22. Střední Afrika (se zaměřením na Demokratickou republiku Kongo)
23. Angola
24. Zambie
25. Jižní Afrika (se zaměřením na JAR)
26. Mexiko
27. Pevninská Střední Amerika
28. Ostrovní státy Karibiku
29. Kolumbie a Venezuela
30. Státy Mercosur kromě Venezuely (Argentina, Brazílie, Paraguay, Uruguay)
31. Andské státy (Peru, Ekvádor, Bolívie, Chile)

Základy geografie (MRS/SZZZG)

1. Rozložení světových zásob vody na Zemi, oběh vody a základní bilanční rovnice.
2. Potamologie, limnologie, hydrologie podpovrchových vod, oceánografie.
3. Počasí a podnebí, klimatotvorní činitelé, úplný klimatický systém, vývoj klimatu na Zemi.
4. Základní meteorologické prvky a jejich měření, teplotní režim atmosféry, voda v atmosféře, vzduchové hmoty, atmosférické fronty, všeobecná cirkulace atmosféry.
5. Stavba zemského tělesa a desková tektonika (základní litosférické desky, vzájemný pohyb, základní tvary vznikající na rozhraní desek).
6. Fluviální, krasové a eolické geomorfologické pochody a tvary.
7. Kryogenní geomorfologické pochody a tvary (glaciální, nivační a periglaciální).
8. Svahové geomorfologické pochody.
9. Složení půd, půdotvorné procesy, druhy a typy půd.
10. Faktory a podmínky prostředí živých organismů.
11. Přírodní rizika a hazardy.
12. Geopolitika (geopolitické koncepce).
13. Stát, formy státu (republiky, monarchie, federace apod.).
14. Státní území, státní hranice (typy hranic, hraniční konflikty).
15. Početní vývoj obyvatelstva na Zemi, struktura obyvatelstva (biologická, ekonomická, sociální) a přirozená měna (porodnost a plodnost, úmrtnost, sňatečnost, rozvodovost a potratovost, demografická revoluce).
16. Mechanický pohyb obyvatelstva (migrace, regionalizace).
17. Geografie sídel (urbanizace, klasifikace a funkce měst, sídelní systémy).
18. Zemědělství a přírodní prostředí, lokalizační faktory zemědělské výroby.
19. Srovnání zemědělství vyspělých a rozvojových zemí (role odvětví, zaměstnanost, role dotací).
20. Regionalizace zemědělství světa, prostorová diferenciaci hlavních zemědělských plodin.
21. Lokalizační faktory průmyslové výroby, lokalizační teorie.
22. Postavení průmyslu ve světové ekonomice – vývoj, trendy.
23. Průmysl paliv a energetiky, energetická politika států.
24. Geografie dopravy (geografické faktory dopravy, pevninská a námořní doprava)